

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Eo jure usus Zozimus; & Leo I. in capitibus fidei & disciplinæ. Gallicani Episcopi Decreta Romanæ sedis in synodis edebant, & canonibus inserebant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

bat, ad Orientales mittitur, non injuria extorquendi, ut nunc agitur, ad sensum, sed instruenda universorum conscientia consuetudine.

Can. i. Conc. Eph. in 6. d. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

VI. Sed, ut ego quidem existimo, nihil ad præsentem disputationem accommodatius proferri potest epistola Concilij Ephesini ad singularum provinciarum & civitatum Episcopos, Presbyteros, Diaconos, & universum populum data, qua synodus omnes certiores reddit de iis quæ adversus Celestij Pelagique hæresim, Ioannem Antiochenum, & confortes ejus factionis, decreta erant, his verbis peremptoriis: *Quoniam autem oportebat & absentes à sancta synodo, norantisque in urbibus & provinciis, ob aliquod impedimentum, sive ecclesiasticum, sive corporum, non ignorare que de ipsis sunt constituta.* Qua epistola describuntur nomina Episcoporum quos à communione Concilium excluderat, ne scilicet literas formatas & communicatorias ab illis acciperent, vel ad illos darent, ut Concilij Sardicensis epistola jam olim hunc ritum explicuerat. à quo comprobando nunc abstineo, quia res est omnibus notissima.

VII. Eandem rationem secuti sunt Romani Pontifices in Decretis suis per provincias promulgandis. Quod patet ex verbis Siricij, qui ad Himerij Tarraconensis Episcopi consultationes cum graviter respondisset, illi dat in mandatis ut quinque provinciarum Hispaniæ Episcopis, id est, Tarraconensis, Carthaginensis, quæ deinde Toletana vocata est, Beticæ, Lusitanæ, & Galliciæ, vicinis hinc & inde provinciis, id est, Narbonensi, & Elusanæ, decreta sua insinuet, ne scilicet in posterum se ignorantia juris tueri possint: *Quamquam nulli Episcoporum statuta sedis apostolicæ vel canonum definita ignorare sit liberum, ut ait ille, scilicet ea quæ semel edita sunt, qualia erant pleraque quæ tantum Siricius decretis suis renovabat, & hæc ad tua consulta rescripsimus, inquit, ut in omnium cœpiscoporum nostrorum perferri facias notionem, & non solum eorum qui in tua sunt diœcesi (id est, provincia) constituti, sed etiam ad universos Carthaginenses, Beticos, Lusitanos, atque Callaicos, vel eos qui vicinis collimitant hinc inde provinciis, hæc quæ à nobis sunt salubri ordinatione disposita, sub literarum tuarum prosecutione mittantur. Et quamquam statuta sedis apostolicæ vel canonum venerabilia definita nulli Sacerdotum Domini ignorare sit liberum, utilius tamen & pro antiquitate sacerdotij tui dilectioni tuæ admodum poterit esse gloriosum, si ea quæ ad te speciali nomine generaliter scripta sunt, per unanimis tue sollicitudinem in universorum fratrum nostrorum notitiam perferantur, quatenus & quæ à*

Siricius in decretis cap. 15.

nobis non inconsultè, sed providè, & sub nimia cautela & deliberatione, sunt salubriter constituta, intemerata permaneant, & omnibus in posterum excusationibus aditus, qui apud nos nulli patere poterit, obstruatur.

Sanè adeo erat necessaria Decretorum Siricij per provincias promulgatio, in eo saltem jure quod novum condebat, nempe de Sacerdotum dejectione qui ab uxoris non abstinere, ut Innocentius de hoc capite ab Exuperio Episcopo Tolosano consultus rescripserit disparem esse conditionem illorum ad quos non pervenit forma ecclesiasticæ disciplinæ quæ ab Episcopo Siricio per provincias commeaivit, & eorum qui formam vivendi à Siricio missam scivisse deteguntur. Illis enim ignorantis venia remitteretur, ita ut de cetero penitus incipiant abstinere; hi autem sunt omnibus modis submovendi. Idem Innocentius, cum Relationi Antiocheni Episcopi respondisset, *Gravitas itaque tua, inquit, hæc ad notitiam cœpiscoporum, vel per synodum, si potest, vel per harum recitationem faciat pervenire; ut quæ ipse iam necessariò percunctatus es, & nos elimatè respondimus, communi omnium consensu studioque ferventur.*

Innoc. ep. ad Exup. Tolos. in Decret. c. 11.

Innoc. ad Alex. ep. Ant. in Decret. cap. 47.

VIII. Cum Zozimus Episcopum Arelatensem nova dignitate ornare vellet, nempe ut sine illius Episcopi formata epistola nullus Clericorum è Galliarum provinciis Romam veniens, in communionem Romani Pontificis susciperetur, Decretum suum publicè per provincias proposuit: *Quam auctoritatem, inquit, ubique nos misisse manifestum est, ut cunctis regionibus innotescat id quod statuimus omnimodis esse servandum.*

Zozim. ep. ad Arel.

Hanc regulam amplexus est Summus ille Pontifex Leo, qui datam ad Nicetam Aquileiensem Metropolitanam epistolam hoc mandato claudit: *Hanc autem epistolam nostram, quam ad consultationem fraternitatis tuæ emisimus, ad omnes fratres & comprovinciales tuos Episcopos facias pervenire, ut omnium observantia data prosit auctoritas.* Ab hac consuetudine manat quòd idem Leo Galliarum Episcopos certiores reddit de damnata Eutychetis hæresi in Synodo Chalcedonensi, & dejecto Dioscoro: *Nam fratres mei, qui vice mea Orientali synodo præfuderunt, quæ acta retulerint significo.* Non solum autem in iis quæ fidem respiciunt, sed etiam in iis quæ ad disciplinam pertinent, hunc ordinem secutus est Leo in Galliarum provinciis. Etenim cum Theodorum Forojuliensem qua ratione pœnitentiæ beneficium agris concedendum esset literis suis monuisset, addidit: *Hæc autem quæ ad interrogationem tuam respondi, ne aliquid contrarium sub ignorantia*

Leo ep. ad Nicet. Aquil. in Decret. Leonii cap. 41.

Leo ep. ad Theod. Forojul.

excusatione generetur, in Metropolitanis tui nominam scias pervenire; ut si qui forte sunt fratrum qui de his antea putaverint ambigendum, per ipsum de omnibus que ad te scripta sunt instruantur. Ecclesie Gallicane Episcopi Decreta Romanorum Pontificum in synodis suis edebant, & canonibus inferebant, ut clerum iis servandis obligarent. Elegans est Concilij Agathensis canon nonus: Placuit etiam ut si Diacones, aut Presbyteri conjugati, ad torum uxorum suarum redire voluerint, Papa Innocentij ordinatio, & Siricij Episcopi auctoritas, que est his canonibus inserta, conservetur. Qua in re Africanorum exemplum sequebantur, qui juxta Siricij Papae epistolam decreverunt in Concilio Zellenfi, ne viduae maritus admittatur ad clerum, neve abjectum Clericum alia Ecclesia suscipiat, ne unus Episcopus Episcopum ordinet, excepta Ecclesia Romana. Eodem sensu accipienda sunt haec verba Concilij Africani: Recitatae sunt litterae Papae Innocentij, ut Episcopi ad transmarina pergere facile non debeant. Quod hoc ipsum Episcoporum sententia confirmatur.

IX. Qui contrariam sententiam tuentur, scilicet necessariam non esse legum promulgationem, existimant se juvari posse verbis quibusdam Nicolai I. quae referuntur à Gratiano; in quibus excusationem Constantinopolitanorum repellit, qui dicebant se canonibus Sardicenis non teneri, quod Graecis canones illi omnino ignoti essent. Sed, ni fallor, pro nobis stabit Nicolaus; si non haecamus nudis verbis, quae à Gratiano adducuntur, sed ejusdem Nicolai epistolae ad Photium verba, quae uberius rem istam exequantur, sincerè explicemus. Disputat Nicolaus adversus Photium, qui è laicorum grege & è palatinis administrationibus ad patriarchalem sedem provectus fuerat, pratermissis Clericis Ecclesiae Constantinopolitanae, qui omnem in dominicis castris atatem exegerant. Protulerat Nicolaus Decreta Celestini & Leonis, qui vetant neophytorum laicorum ordinationes, & juxta tantorum patrum sententiam, Photij recens ordinati communionem repulerat. Respondit Photius has leges Orienti non fuisse datas: Sed dicit: Haec non in lege suscepimus, & praevaricatores, qui significantius Graecè & Latina dicuntur, non sunt, nisi qui prater legem acceptam aliquid pravitatis commiserunt, sicut Apostolus ait: Vbi non est lex, ibi non est praevaricatio. Replicat Nicolaus de lege naturali, cujus praescripto omnes tenentur; quae vetat ullum laedi, & alteri fieri quae quis sibi facta nollit. Hac juris naturalis aequitate niti decreta Pontificum, quae Clericis provectioribus injuriam fieri vetant

per laicorum praecipue ordinationes. Sed quia nimis longè petita videbatur ratio desumpta è lege naturali, canone Sardicenis Concilij constituta Pontificum adversus laicos edita confirmat: Noli, quia decreta ipsorum non susceperis, amplius asserere, cum ipsi nihil, nisi quod naturalis, quod de aeterna, necnon & gratiae lex jussit, instituant, & quidquid in Sardicensi sancti Patres Concilio statuerunt, custodiendum prorsus esse definiuerunt. Ex quo sequitur, Nicolao nullam paruisse viam qua Photium servandis Decretis in Graecia nondum promulgatis obstringeret, nisi quod specialiter illa, de quibus erat quaestio, lege naturali & Concilio niti existimaret. Quare aliud pronuntiandum erit, ex ipsius Nicolai mente, si quae decreta proferantur quae lege naturali vel canonibus jam editis non fulciantur. Sed quia replicabat Photius, ignotos esse Orienti Concilij Sardicenis canones, idè quae se illorum auctoritate non laedi, quid retulit Nicolaus? An fortasse quod nos impugnamus, necessariam non esse canonum per provincias editionem? Minimè verò. Quin potius contrariae sententiae principiis acquiescens, non de jure cum Photio disputat, sed de facto; nempe receptos esse apud Graecos Concilij Sardicenis canones. Quod ille liquidissimè demonstrat, docetque illo Codice Canonum contineri, quo Graeci uterentur quotidie, imò & altera quadam Collectione quinquaginta titulis distincta: Aut quomodo non sunt penes vos canones Sardicenses, quando inter quinquaginta titulos, quibus Concordia Canonum apud vos texitur, ipsi quoque reperiuntur. De hac Collectione agerur libro III. cap. III. §. VIII.

X. Opponitur nostrae sententiae quod traditur in Decretalibus, de vitandis excommunicatis per omnes provincias, etsi excommunicationis sententia in una tantum diocesi promulgata fuerit. Fateor hac in parte recessum fuisse ab antiquo jure, quod Episcopis consortium excommunicati prohibebat, si admoniti essent per litteras, ut patet ex Concilio Arauscano, & Turonensi secundo, & aliis quamplurimis, imò etiam ex canone primo Concilij Ephesini quem superius laudavi. Quin etiam tempore Ivonis, excommunicatus ab uno Episcopo, à ceteris Episcopis erat excommunicandus, ut omnibus nota esset sententia lata in reum: Sic enim antiquitus est institutum, & nuper in Arvernensi Concilio, omnium Episcoporum qui aderant consensu confirmatum, ut ab uno Episcopo quemlibet pro injuriis ecclesiasticis excommunicatum vicini quoque Episcopi excommunicent. Hic tamen recentior ulus

Terrandus in Brev. T. 6. p. 112. 113. Concil. Zellenfi. et epistola Papae Innocentij.

Concil. Afric. cap. 61.

C. Gratiani. Dist. 74.

Nicolai I. ep. ad Photium.

Concil. Araus. cap. xi. anno 441. Turon. II. cap. 8. an. 1057.

Ivo ep. 74.